

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 8P/52/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8820200731
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 08. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Šviderská
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2020:8820200731.5

Uznesenie

Okresný súd Vranov nad Topľou v právnej veci starostlivosti súdu o maloletých, maloletý E. Ď., X.. XX.X.XXXX, H. C. J. Ď., X.. XX.XX.XXXX, zastúpení kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, Vranov nad Topľou, Námestie slobody 5, Vranov nad Topľou, za účasti rodičov: K. Ď., X.. XX.X.XXXX, trvale bytom Ď. XX a J. Ď., X.. XX.X.XXX8, trvale bytom Ď. XX, toho času Ú. X. Y. V.N. S. R. F.. X. X, J., o uloženie výchovného opatrenia, t a k t o

rozhodol:

I. Súd u k l a d á maloletým deťom E. Ď., X.. XX.X.XXXX a C.L. J. Ď., X.. XX.XX.XXXX výchovné opatrenie vo forme pobytu v M. J. G. C. K. Y. X. V., G.. M.. G. XX/X, Y. X. V. na obdobie 6 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia.

II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľ Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou sa podaným návrhom domáhal vydania rozhodnutia v zmysle výroku tohto uznesenia. V návrhu uviedol, že rodinu vedú v evidencii problémových rodín od roku 2013. Maloletý E. je vedený v evidencii detí a mládeže s prejavmi porúch správania a tiež z dôvodu záškoláctva od roku 2014. Rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 6P/6/2017-50 zo dňa 31.8.2017, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 7.10.2017, súd určil nad výchovou maloletých detí dohľad a matke uložil napomenutie. Rodina mal. detí bola tunajším oddelením SPODaSK zapojená do CDR DRaK Prešov na vykonávanie opatrení ambulantnou a terénnou formou podľa § 11 ods. 3 písm. b) bod 3 zákona č. 305/2005 Z.z. - Odborná metóda práce na podporu riešenia výchovných, sociálnych a iných problémov v rodine a v medziľudských vzťahoch. Centrum pre deti a rodiny DRaK Prešov v záverečnej správe uviedol, že matka mal. detí sa v priebehu uskutočnených intervencií vo vzťahu k svojim mal. deťom s cieľom usmernenia ich správania sa v domácnosti aj naďalej prejavuje neprímeraným, vulgárnym až antisociálnym správaním. Preto na základe dlhodobého pozorovania rodiny a ich sociálneho fungovania vníma CDaR DRaK ich aktuálnu rodinnú situáciu ako nemennú. Matka mal. detí sa v poslednom období javí ako osoba, ktorá svoj postoj a nevhodné správanie vo výchove a vzťahu k svojim mal. deťom nevie zmeniť aj napriek podpore, motivácií, edukácii zameranej na dôsledky neprímeraného bio-psycho-sociálneho vývinu jej mal. detí. Matka mal. detí v značnej miere absentuje pri zabezpečovaní bio-psycho-sociálnych potrieb mal. detí a stavia sa k tejto téme laxne. Maloleté deti nemajú dostatočne napĺňané svoje psychické a emočné potreby, zohľadňujúc ich zdravý vývin. Maloletí nie sú v zmysle bio-psycho-sociálneho vývinu dostatočne stimulovaní, absentuje u nich pozitívny rodičovský vzor optimálneho sociálneho fungovania, čo sa prejavuje v známkach ich neprímeraného a antisociálneho správania. Matka so svojimi mal. deťmi komunikuje neprímerane k ich veku, rovnako tak od nich očakáva nereálne správanie, súvisiace s vekom skôr dospelého jedinca, nie mal. detí. Matka vo výchove svojich mal. detí využíva najmä autoritatívny výchovný štýl, s prevahou sankcionovania, verbálneho, ale aj fyzického charakteru. Rovnako tak v sociálnom fungovaní rodiny, v danej problematike, nie je nápomocná ani stará matka mal. detí, E. O., ktorá býva v spoločnej domácnosti s nimi a u ktorej, na základe jej správania, tiež pri spolupráci CDaR DRaK nebadalo porozumenie

psychickým a emočným potrebám, a to nie len mal. detí, ale ani vlastnej dcéry. Za obzvlášť problematické na základe dlhodobej spolupráce s rodinou vníma CDaR DRaK pretrvávajúce zlé vzťahy medzi matkou mal. detí a starou matkou a taktiež neprimerané správanie matky a starej matky smerujúce k mal. E.. Ich správanie nevykazuje znalosť v oblasti závažnej diagnózy, ktorou mal. E. trpí. Symptómy súvisiace s diagnózou mal. E. obe považujú za známky nerešpektovania výchovných problémov, čo značným spôsobom sankcionujú, čo cirkulárne len zhoršuje priebeh danej poruchy a jeho prejavov v správaní. V domácnosti matky mal. detí taktiež chýbajú pomôcky, podnety vhodné na prácu s poruchou mal. E.. Matka síce dokáže mal. deťom zabezpečiť primeranú starostlivosť, čo sa týka poskytovania dostatočnej stravy, ošatenia a ďalších vyplývajúcich povinností z úlohy a role matky v domácnosti, avšak matka výrazne zanedbáva bio-psycho-sociálnu oblasť vývinu svojich mal. detí. Počas doterajšej spolupráce s rodinou hlavne s matkou mal. detí sa CDaR DRaK nepodarilo zmeniť matkin nevhodný až antisociálny postoj v správaní a výchove smerujúcej k jej mal. deťom aj napriek ich snahe, podpore a motivácií. Maloletý E. navštevuje R. Š. Y. P. X. V. R. K.. Autobusom ho doprevádza matka. Celkovo týždenne absolvuje 8 vyučovacích hodín. Je vzdelávaný podľa individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu, ktorý je vypracovaný podľa variantu C a s ktorým je oboznámená aj matka. Školu navštevuje v pondelok a utorok. Pri vzdelávaní mu napomáha asistentka učiteľa. Od začiatku kalendárneho roka 2020, po vianočných prázdninách, sa však matka ustavične sťažuje na to, že ju E. doma neposlúcha. Uvádza, že často uteká z domu a následne ho hľadá po dedine i v jej okolí. Koncom januára prišiel E. do školy s poranenou rukou. Matka uviedla, že je to omrzlina. Podľa týchto jej správ je podozrenie, že matka výchovu syna nezvláda. Od začiatku kalendárneho roka sa jeho agresivita zvýšila. E. neakceptuje pokyny učiteľa. Počas vyučovania neustále vyrušuje pokrikovaním a bezcieľným pobehovaním pomedzi lavice. Potrebuje neustály dozor a usmerňovanie správania. Rád na seba púta pozornosť ostatných spolužiakov búchaním po stole, vykrikovaním a rôznymi zvukmi, čím veľmi narúša vyučovací proces. Maloletý opakuje nezmyselné slová, alebo si ich spieva, rozpráva sám so sebou, nahlas a bez príčiny sa smeje, prejavuje prvky autizmu. Maloletý nerozumie inštrukciám, je nesamostatný, vo všetkom potrebuje individuálnu pomoc a dozor. Jeho výchovno-vzdelávacie výsledky sú veľmi nestále. V správe od obce je uvedené, že podľa viacerých nezávisle na sebe hlásení v termíne 17.02 - 20.02.2020 matka neustále týra svoje deti aj kvôli maličkostiam. Starosta obec A.. H. dostal aj hlásenie o tom, ako matka zoberie C. do náručia a hodí ju o zem a tento postup opakuje niekoľko krát. Ďalšie hlásenie bolo, že matka ťahá za vlasy C. tak silno, že ju dvihne zo zeme a pritom do nej neustále kope, syna mláti tak, že spadne na zem. Matka sa pri týraní už vôbec neovláda a nevidia jej susedia ani svedkovia. Matka výchovu a starostlivosť o mal. deti v poslednom období nezvláda, prestala sa starať o maloletého E., ktorý často opúšťa domov a údajne sa túla vo Y., kde si bežne ide kúpiť sladkosť - čo od svojho bydliska predstavuje cca 4 km tam a späť, ide pritom o psychiatrického pacienta. Vo štvrtok, t. j. 20.02.2020 údajne obec hlásila týranie na polícii a po príchode k Ď. bol chlapec vyplakaný a bolela ho ľavá ruka. Záchranka ho zobrala na röntgen, kde sa nezistili žiadne zlomeniny. Podľa názoru starostu obce ho matka tak týra, že mu vykrúca ruku a pritom ho do nej udiera. Pri návštevách v domácnosti sa matka správa ideálne a dokonca po deťoch ani veľmi nekričí, no susedia a celá osada sa sťažuje na neustály krik z ich domácnosti, nadávky. Podľa vyjadrenia susedov dochádza aj k incestu medzi matkou a synom. Matka hovorila, že jej chlapec pred celou domácnosťou masturbuje a ejakulát rozotiera po tvári mladšej sestre a vyžaduje od nej, aby sa dotýkala jeho penisu. V súčasnej dobe sú maloleté deti umiestnené v M. J. G. C. K. Y. X. V. na základe Dohody o vykonávaní opatrení SPODaSK pre dieťa uzatvorenej podľa § 59, ods. 3, zákona č. 305/2005 Z.z. o SPODaSK. Dĺžka pobytu maloletých detí v centre pre deti a rodiny je na základe uzatvorenej dohody od 27.2.2020 do 28.3.2020.

2. Matka s návrhom súhlasila, otec sa vo veci nevyjadril.

3. Súd vykonal dokazovanie výsluchom matky, oboznámením sa so správou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, Vranov nad Topľou, správou Centra pre deti a rodiny Vranov nad Topľou, oboznámením sa s pripojenými spismi tunajšieho súdu sp. zn. 6P/6/2017, 6P/68/2015, 9P/221/2014 a zistil tento skutkový stav veci :

4. Rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou sp.zn. 6P/6/2017 zo dňa 31.8.2017 bol nad výchovu maloletých detí Ď., E., X.. XX.X.XXXX C. C. J., X.. XX.XX.XXXX určený dohľad a matke detí uložené napomenutie. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 7.10.2017.

5. Uznesením tunajšieho súdu č.k. 8P/52/2020-12 zo dňa 25.3.2020 bolo nariadené neodkladné opatrenie, ktorým súd dočasne zveril maloleté deti Ď., E., X.. XX.X.XXXX C. C. J., X.. XX.XX.XXXX do

starostlivosti M. J. G. C. K. Y. X. V. a to do právoplatného skončenia konania vedeného na súde pod sp.zn. 8P/52/2020.

6. Matka vo výpovedi uviedla, že ľutuje všetko čo sa stalo. V čase keď bola tehotná s dcérkou ju opustil muž a bola na všetko sama. Zostala bez finančných prostriedkov a musela zvládnuť ťažkú životnú situáciu. Za deťmi je jej veľmi smutno. Osobne ich v centre pre deti navštívila, je s nimi aj v telefonickom kontakte. Je objednaná na psychologické vyšetrenie, má zdravotné problémy, pre ktoré sa musí liečiť a užívať lieky.

7. Podľa správy kolízneho opatrovníka na základe podnetu starostu obce Ď.N. a anonymných svedkov z obce o neprimeranom správaní matky k maloletým deťom, boli maloleté deti E. Ď.N., X. XX.XX.XXXX C. C. J. Ď., X. XX.XX.XXXX v čase od 27.02.2020 do 28.03.2020 umiestnené v M. J. G. C. K. Y. X. V. na základe Dohody o vykonávaní opatrení SPODaSK podľa §47, ods. 3, Zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane a sociálnej kuratele. Nakoľko bol podaný podnet na začatie trestného stíhania pre podozrenie zo spáchania zločinu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 Trestného zákona, súd nariadil neodkladné opatrenie sp.zn. 8P/52/2020 zo dňa 25.03.2020 a mal. deti zveril do starostlivosti M. J. G. C. K. Y. X. V.S., G. M. G., Y. X. V.. Následne bol podaný návrh na uloženie výchovného opatrenia vo forme pobytu v M. J. G. C. K. Y. X. V.S.. V záujme maloletých detí, bolo najvhodnejšie pristúpiť k požadovaným opatreniam. Maloletá C. J. je v M. Y. X. V. zaradená do samostatnej výchovnej skupiny. Zadaptovala sa plynule, rýchlejšie ako mal. E.. Na nové prostredie si zvykla, hneď si našla kamarátov. Do spoločných aktivít sa veľmi rada zapája. Je priateľská, usmievavá a komunikatívna. C. sa postupne učí základným sebaobslužným činnosťami, vie sa sama obliecť aj vyzliecť, správne si vie obúť topánky, aj ich uložiť. Maloletá sa vie sama najesť, pri kúpaní jej pomáha personál. Maloletá si veľmi rada popoludní pospí, niekedy je nutné ju dokonca aj budiť. Dieťa už pozná farby, rada si kreslí a rada sa učí novým veciam. Čo sa týka vonkajších aktivít, veľmi rada sa hrá v pieskovisku, tiež rada skáče na trampolíne. Maloletá je zapísaná do materskej školy na R. X. H. Y. Y. X. V.. H.. E. je v zariadení v špecializovanej skupine, je mu poskytovaná celodenná opatrovateľská starostlivosť. Maloletý je dieťa s mentálnym postihnutím, s poruchami správania. Do centra prišiel chorý so začínajúcim zápalom pľúc, bola mu nasadená antibiotická liečba. Z dôvodu zhoršeného psychického stavu absolvoval maloletý v apríli kontrolu na psychiatrickej ambulancii, bola mu nasadená nová medikamentózna liečba. T.č. užíva Z. M. C. J.. E. sa na nové prostredie adaptoval ťažšie, ťažko zvládal odlúčenie od matky a domáceho prostredia. Dokonca hľadal spôsoby, ako zo zariadenia utiecť. V súčasnosti je s ním spolupráca aj na základe zmenenej liečby lepšia, matku a domov spomína zriedkavejšie. Maloletý nemal po príchode osvojené základné hygienické a spoločenské návyky. Postupne sa to všetko učí, vie sa už s pomocou personálu obliecť, vie poďakovať, poprosiť. Potravu prijíma len lyžicou, príbor používať zatiaľ nevie. Maloletý E. je tichší ako C. J., viac utiahnutý a plačlivý. Rád chodí vonku, obľubuje vozenie na kolobežke. Matka si je vedomá danej situácie, i keď je zjavné, že si plne neuvedomuje nedostatky v starostlivosti o maloleté deti a závažnosť problémov a obvinení, na základe ktorých došlo k trestnému stíhaniu. V súčasnosti sa matka snaží upraviť bytové podmienky, zatiaľ vymaľovala jednu izbu. Napriek tomu, že má záujem upraviť si domácnosť, nemá na to dostatok financií. Je poberateľkou dávky v hmotnej núdzi, ktorá je však len vo výške 66,30 eur mesačne a to jej nestačí ani na pokrytie základných potrieb. Matke finančne vypomáha jej matka, E. O., ktorá stále býva v jej domácnosti. Stará matka je poberateľkou starobného dôchodku vo výške 150,- eur mesačne. Matke mal. deti veľmi chýbajú a želá si, aby sa čo najskôr vrátili domov. Počas trvania karanténnych opatrení matka kontaktovala deti telefonicky dňa 20.04. a 22.04.2020. Následne poslala deťom štyrikrát listy a dňa 17.07.2020 sa s maloletými deťmi prvýkrát osobne stretla. V súčasnosti môže matka po vzájomnej dohode s centrom mal. detí kedykoľvek kontaktovať. Otec maloletých detí je v Ú. C. Ú. Y. J. už 6. rok. Prepustený by mal byť v apríli 2021. Otec maloletú C. J. prakticky nepozná, nakoľko hneď po jej narodení musel nastúpiť na výkon trestu. Otec bol odsúdený pre sexuálne zneužívanie maloletých detí z jeho prvého vzťahu. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a na najlepší záujem maloletých detí, na čas nevyhnutný do skončenia trestného stíhania, kolízny opatrovník odporučil uložiť výchovné opatrenie vo forme pobytu v zariadení najdlhšie na šesť mesiacov a to v M. J. G. C. K. Y. X. V..

8. Podľa §37 ods. 1,2 Zákona o rodine, nevhodné správanie sa detí, ako aj porušovanie povinností rodičov, vyplývajúcich z ich rodičovských práv a povinností, alebo zneužívanie ich práv môže každý oznámiť orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obci alebo súdu. Rovnako môže každý oznámiť tomuto orgánu, obci alebo súdu skutočnosť, že rodičia nemôžu plniť povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností.

9. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení:

a) vhodným spôsobom napomenie maloleté dieťa, jeho rodičov a iné fyzické osoby, ktoré svojím správaním ohrozujú alebo narušujú jeho riadnu výchovu,

b) určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené,

c) uloží maloletému dieťaťu obmedzenie v rozsahu potrebnom na predchádzanie a zabraňovanie škodlivým vplyvom, ktoré môžu ohroziť alebo narušiť jeho priaznivý vývin; dodržiavanie uloženého obmedzenia sleduje najmä za súčinnosti obce,

d) uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

10. Podľa §37 ods. 3 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak výchovné opatrenia uvedené v odseku 2 nevedli k náprave, súd dočasne odníme maloleté dieťa z osobnej starostlivosti rodičov aj proti ich vôli, osôb, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/36/20160101>> alebo budúcich osvojiteľov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/36/20160101>>, osvojiteľov alebo poručníka, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, a nariadi maloletému dieťaťu na účely

a) zabezpečenia odbornej diagnostiky pobyt v zariadení, ktoré vykonáva odbornú diagnostiku, najdlhšie na šesť mesiacov,

b) zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu alebo zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa pobyt v zariadení najdlhšie na šesť mesiacov,

c) zabezpečenia resocializácie drogových a iných závislostí pobyt v zariadení, ktoré vykonáva resocializačné programy pre drogo a inak závislých.

11. Podľa §37 ods. 5 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže výchovné opatrenie podľa odseku 3 uložiť aj vtedy, ak jeho uloženie nepredchádzalo výchovné opatrenie podľa odseku 2.

12. Podľa §37 ods. 7, 8 Zákona o rodine, súd sleduje vykonávanie výchovných opatrení najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom a s príslušným zariadením. Súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia priebežne tak, aby pred uplynutím obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí o jeho uložení, zhodnotil splnenie účelu výchovného opatrenia. Súd zruší výchovné opatrenie, ak splnilo svoj účel. Ak je to v záujme maloletého dieťaťa, môže súd rozhodnúť o opakovanom uložení výchovného opatrenia alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia. Ak súd na základe zhodnotenia účinnosti výchovného opatrenia rozhoduje o opakovanom uložení výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o nariadení ústavnej starostlivosti podľa § 54 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/36/20160101>>, môže dočasne upraviť pomery maloletého dieťaťa do právoplatnosti rozhodnutia.

13. Na základe vykonaného dokazovania a vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení súd zistil, že na zabezpečenie úpravy rodinných a sociálnych pomerov je nevyhnutné uložiť výchovné opatrenie v zmysle § 37 ods. 3 písm. b) Zákona o rodine. Otec detí je vo výkone trestu odňatia slobody, nemôže deti vychovávať a zabezpečovať ich potreby. Matka svojím nevhodným správaním a konaním narúša správny fyzický a psychický vývin detí. Syna E. s prihliadnutím na jeho mentálne postihnutie výchovne nezvláda. V konaní matky sa prejavili aj fyzické útoky voči deťom. Napriek doterajšej práci s rodinou bolo potvrdené, že maloletí v domácnosti matky nemali dostatočne napĺňané psychické a emočné potreby. Absencia pozitívneho rodičovského vzoru sa prejavuje v ich neprimeranom správaní.

Uloženým výchovným opatrením bude zabezpečený priaznivý vývin maloletých detí. Súd bude sledovať vykonávanie výchovného opatrenia prostredníctvom orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a zariadenia, v ktorom sú deti umiestnené a v prípade pozitívnej zmeny pomerov na strane rodičov, výchovné opatrenie zruší.

14. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, v zmysle ktorého, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Vranov nad Topľou, písomne, v príslušnom počte vyhotovení.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).